

กระบวนการก่อเกิดกลุ่มผลประโยชน์ในประเทศไทย :
ศึกษาระเบียบสหพันธ์ชาวไร่ฉ้อหน่งแห่งประเทศไทย

นายสุนทร สีหิตวน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ภาควิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2528

ISBN 974-564-987-2

013308

i1769128x

THE ORIGIN AND PROCESS OF AN INTEREST GROUP
FORMATION IN THAILAND : A CASE STUDY OF
THAILAND SUGARCANE PLANTERS FEDERATION

MR. Soonthorn Lechetuan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Government
Graduate School
Chulalongkorn University

1985

หัวข้อวิทยานิพนธ์

กระบวนการก่อเกิดกลุ่มผลประโยชน์ในประเทศไทย :

ศึกษาคกรณีสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย

ผลิต

นายสุนทร ลิขิตวน

ภาควิชา

การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนก วงษ์ตระหง่าน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

[Handwritten signature]

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ สุประดิษฐ์ มุนานาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Handwritten signature] ..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตอนารักษ์)

[Handwritten signature] ..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ ห่องแก้ว)

[Handwritten signature] ..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ไกรยุทธ อีรตยาคินันท์)

[Handwritten signature] ..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนก วงษ์ตระหง่าน)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(ก)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	กระบวนการก่อเกิดกลุ่มผลประโยชน์ในประเทศไทย :
	ศึกษา กรณีสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย
ชื่อนิสิต	นายสุนทร สีหิพวน
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กนก วงษ์ดิระหงษ์
ภาควิชา	การปกครอง
ปีการศึกษา	2526

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหรือวิเคราะห์ถึงธรรมชาติของ การรวมกลุ่มของชาวไร่อ้อย เขตต่าง ๆ จนกระทั่งรวมตัวกันก่อตั้ง เป็น "สหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย" และการแยกตัวของชาวไร่อ้อย ตลอดจนการรวมตัว การคงอยู่ของ กลุ่มชาวไร่อ้อย และการแยกตัวของชาวไร่อ้อยดังกล่าวอยู่บนพื้นฐานของเงื่อนไข 3 ประการ คือ

1. เงื่อนไขทางระบบคิด คุณค่า และความเชื่อของคนไทย
2. เงื่อนไขทางอำนาจและผลประโยชน์
3. เงื่อนไขทางสถานะแวดล้อมทางการเมือง

ผู้เขียนต้องการวิเคราะห์ว่ามีปัจจัยทั้ง 3 ประการ ช่วยในการรวมกลุ่มและการแยก แยกกลุ่มชาวไร่อ้อยอย่างไร แต่การศึกษานี้จะไม่ครอบคลุมไปถึงประเด็นบทบาทของกลุ่ม ชาวไร่อ้อยที่มีต่อการกำหนดนโยบายของรัฐ การศึกษานี้ตั้งอยู่บนสมมุติฐานว่า

"กระบวนการก่อเกิดกลุ่มผลประโยชน์ในประเทศไทย (สหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย) อยู่บนพื้นฐานของความสัมพันธ์ส่วนตัว ความไว้วางใจและผลประโยชน์ที่แสดงออก" กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้คือ สหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยสมาชิกสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขตต่างๆ 10 สมาคม มีกรรมการบริหารสหพันธ์ชาวไร่อ้อยจำนวน 51 คน

ผลของการวิจัยเกี่ยวกับประเด็นของธรรมชาติการรวมกลุ่มของชาวไร่อ้อย การต่อสู้ภายในกลุ่มชาวไร่อ้อย การคงอยู่และการขัดแย้งหรือการแตกแยกของกลุ่มชาวไร่อ้อย กรณีสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย พบว่า กระบวนการก่อเกิดของกลุ่มชาวไร่อ้อย (สหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย) อยู่บนพื้นฐานของเงื่อนไข 3 มิติคือ กล่าว (ระบอบคิด คุณค่า และความเชื่อของสังคมไทย, อำนาจและผลประโยชน์และสถานการณ์ทางการเมือง) เป็นสำคัญ กล่าวคือ มิติปัจจัย 3 มิติดังกล่าวมีบทบาทต่อการรวมกลุ่ม การต่อสู้ภายในกลุ่ม และการแตกแยกหรือขัดแย้งของกลุ่มชาวไร่อ้อยแต่ทั้งนี้อยู่ภายใต้โครงสร้างของสังคมชาวไร่อ้อย ที่มีโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ กล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า มิติปัจจัย 3 มิติ เป็นปัจจัยที่มีนัยสำคัญต่อกระบวนการก่อเกิดของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อยเขตต่าง ๆ จนกระทั่งรวมตัวกันภายใต้ชื่อว่า "สหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย" ระบุคุณค่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญของสังคมชาวไร่อ้อยซึ่งปรากฏอย่างเด่นชัดว่า กลุ่มบุคคลที่มีบทบาทหรืออิทธิพลอย่างมากในการรวมกลุ่มของชาวไร่อ้อยคือ หัวหน้าไร่อ้อยที่อยู่ในฐานะผู้นำชาวไร่อ้อย ซึ่งกลุ่มบุคคลดังกล่าวมีลักษณะความเป็นเพื่อนอาชีวะเดียวกัน ญาติพี่น้องและมีภูมิลำเนาเดียวกัน อันเป็นลักษณะความสัมพันธ์ส่วนตัว นอกจากนี้กลุ่มบุคคลดังกล่าวยังมีบทบาทมากในการใช้อำนาจในการจัดสรร (ต่อสู้) ผลประโยชน์ของชาวไร่อ้อยจึงไม่ เป็นเรื่องแปลกที่การจัดสรรดังกล่าวจะเป็นไปเพื่อตอบสนองต่อความต้องการหรือผลประโยชน์ของกลุ่มผู้นำชาวไร่อ้อยเป็นหลัก ส่วนผลประโยชน์ร่วมของชาวไร่อ้อย เป็นเพียงกลุ่มผู้นำชาวไร่อ้อยนำมากล่าวอ้างเท่านั้น ชาวไร่อ้อยทั่วไปไม่มีบทบาทในการใช้อำนาจในการจัดสรรผลประโยชน์ของตนเองเท่าไรนัก บทบาทดังกล่าวตกอยู่กับกลุ่มผู้นำชาวไร่อ้อย เกือบทั้งหมด

(ค)

สำหรับการใช้อำนาจในการจัดสรร (ต่อสู) ผลประโยชน์ของกลุ่มผู้นำชาวไร่
อ้อยภายในกลุ่มสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย จากผลการวิจัย พบว่า อยู่บนพื้น
ฐานความสัมพันธ์ส่วนตัว ความใกล้ชิด และความไว้วางใจ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ปัจจัย
ดังกล่าวนี้มีนัยสำคัญต่อการจัดสรร (ต่อสู) ผลประโยชน์ของกลุ่มผู้นำชาวไร่อ้อย ซึ่งที่สำ
คัญสิ่งซึ่งปรากฏอย่างชัดเจนในงานวิจัยชิ้นนี้คือ ภายในกลุ่มผู้นำชาวไร่อ้อย เองก็ไม่มี
ความเป็นเอกภาพเลย เป็นเพียงการประสานผลประโยชน์กันชั่วคราวเท่านั้นเอง พร้อมทั้งจะ
แยกตัวอยู่ตลอดเวลา ดังปรากฏอย่างชัดเจนในกรณีความขัดแย้งภายในสหพันธ์ชาวไร่
อ้อยแห่งประเทศไทย เมื่อปี 2526 และ 2527 ผลที่ผู้ขององค์กรชาวไร่ต่อสู้ระดับประเทศ
ก็มีถึง 3 กลุ่ม คือ

1. สหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย
2. สหสมาคมชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย
3. ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย จำกัด

องค์กรชาวไร่อ้อยถึง 3 กลุ่ม ภายใต้การนำของกลุ่มผู้นำชาวไร่ต่อสู้ก็ได้
พยายามที่จะช่วงชิงบทบาทในการใช้อำนาจในการจัดสรร (ต่อสู) ผลประโยชน์ของชาว
ไร่อ้อย แต่ต่างฝ่ายก็ต่อสู้กันโดยยืนอยู่บนพื้นฐานผลประโยชน์ของกลุ่มตนเองเป็นหลัก
การต่อสู้ของกลุ่มผู้นำชาวไร่อ้อยดังกล่าว พยายามที่จะให้สถานการณ์เป็นเกร็ดงอในการ
จัดสรรผลประโยชน์แก่กลุ่มตน สามารถสรุปได้ว่า สถานการณ์มีนัยสำคัญต่อการรวมกลุ่ม
การต่อสู้ การคงอยู่ และการแตกแยกของกลุ่มชาวไร่อ้อย

จากการศึกษาและวิเคราะห์ในกรณีวิจัยครั้งนี้สามารถนำมาเป็นข้อสังเกตฐานที่ว่า
"กระบวนการก่อเกิดกลุ่มผลประโยชน์ในประ (ส)ไทย (สหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย)
อยู่บนพื้นฐานของความสัมพันธ์ส่วนตัว ความใกล้ชิด และผลประโยชน์ที่แสวงออก" ซึ่ง
เป็นการทดสอบในกรอบทฤษฎีความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ที่มีต่อกระบวนการ เกิดกลุ่มของคนไทย
ในระดับหนึ่ง.

THESIS TITLE: The Origin and Process of Interest Group
Formation in Thailand: A Case Study of
Thailand Sugarcane Planters Federation

NAME: Mr. Soonthorn Lechetuan

THESIS ADVISOR: Assistant Professor Kanok Wongtrangan, Ph.D.

DEPARTMENT: Government

ACADEMIC YEAR: 1985

ABSTRACT

The purpose of this thesis is to study or analyze the nature of sugarcane planters' organization which is called "Thailand Sugarcane Planters Federation," the separation of sugarcane planters, the dynamic of organization and the existence of sugarcane planters group. There are 3 basic conditions which the author uses to identify the separation or the formation of sugarcane planters group as the followings:

1. The condition of thought, value and belief system of the Thai people.
2. The condition of power and interest.
3. The condition of political environment.

The author would like to analyze that at the present time these 3 dimensions still help in the formation or the separation of sugarcane planters group. However, this study does not cover the role of sugarcane planters group which affected to the formulation of government policy. The hypothesis of this study is "the origin and process of interest group formation in Thailand (Thailand Sugarcane Planters Federation) is based on personal relationship trust and interest". The author uses Thailand Sugarcane Planters Federation as a case study which composed of 10 sugarcane planters associations in different regions and 51 members in the administrative committee of the Federation.

From the study, it was found that the formation of Thailand Sugarcane Planter Federation is based on those 3 dimensions, i.e., thought, value, belief; power and interest; and political environment. These 3 factors play an important role to the formation, the conflict and the separation of sugarcane planters group which is called "Thailand Sugarcane Planters Federation". As the structure of sugarcane planters society is based on the structure of patron-client relationship, so the value system is an important base of sugarcane planters society. It is clear that quotamen as the leaders of sugarcane planters play an important role of have much influence in the formation of sugarcane planters group. The characteristics of these quotamen are: they are in the same occupation, they are friends or relative and from the same living areas which are the characteristics of

personal relationship. What they fight for the benefit of sugarcane planters is in turn their own benefits. Sugarcane planters in general play not much role in the negotiation of their own benefit since this role is in the hand of quotamen.

It was also revealed that the use of power to administer the interest among the leaders of Thailand Sugarcane Planters Federation is based on personal relationship, closeness and trust among each other. The major finding of this study was that there is no unity among the leaders of sugarcane planters. What was found is **only** the temporary integration of interest and this integration of interest is nearly broken all the time. As it had happened in Thailand Sugarcane Planters Federation in 1983 and 1984 and finally we have 3 organizations which represent sugarcane planters in the national level as the followings:

1. Thailand Sugarcane Planters Federation
2. Thailand Sugarcane Planters Associations Union
3. Thailand Sugarcane Planters Cooperative

These 3 organization under the guidance of sugarcane planters' leaders try to fight for the benefit of sugarcane planters. However, they fight by insisting on only the benefit of their own group. They try to use a situation as an instrument to seek for their own benefit. It was said that situation plays

a significant role to the formation, the conflict and the existence of sugarcane planters group.

From the study and analysis of this research is proved the hypothesis that "the origin and process of interest group formation in Thailand (Thailand Sugarcane Planters Federation) is based on personal relationship, closeness and interest". This is to testify the theoretical framework of patron-client relationship which is the basis of the formation of interest group in the Thai society.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

(๕)

กิตติกรรมประกาศ

การเขียนวิทยานิพนธ์เล่มนี้ เป็นการวิจัยภาคสนามโดยการสัมภาษณ์ชาวไร่อ้อย ระดับผู้นำชาวไร่อ้อยและเจ้าหน้าที่ของสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อย เขตต่าง ๆ ที่เป็นสมาชิกสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย ซึ่งได้กระทำต่อเนื่องมาเป็นเวลา 5 เดือน ในระยะเวลาดังกล่าว ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ด้านความรู้และคำปรึกษาที่สำคัญต่อการวิจัย จากคุณอุษณีย์ พรหมมาศ แห่งสำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และคุณวิสันต์ พงษ์วิทย์ภานุ กรรมการบริหารสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูงต่อผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนก วงษ์ตระหง่าน ที่ได้กรุณาดูแล ให้ความคิด ความรู้และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิจัย มาตั้งแต่การเขียนโครงร่าง วิทยานิพนธ์ จนกระทั่งการวิจัยได้สำเร็จไปด้วยความเรียบร้อย และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงต่อ รองศาสตราจารย์ ดร.พรศักดิ์ พ้องแผ้ว รองศาสตราจารย์ ดร.วิทยา สุจริตอนารักษ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ไกรยุทธ อีระดมาคัมภีร์ และศาสตราจารย์ ดร.ชัยอนันต์ สมุทวณิช ที่ได้ให้ความคิดอันเป็นประโยชน์ต่อการจัดกรอบความคิดทางการวิจัยนี้

นอกจากนั้น ผู้วิจัยต้องขอขอบพระคุณนายกสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อย รองนายกสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อย อุปนายกสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อย เลขาธิการสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อย และเจ้าหน้าที่ทุกท่านในสมาคมกลุ่มชาวไร่อ้อย เขตต่าง ๆ และสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทยที่ได้ให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ และหวังว่าความกรุณาที่ได้รับจากท่านคงจะไม่สูญเปล่าแต่จะเกิดผลต่อการวิจัยทางสังคมชาวไร่อ้อยในภายหน้า ซึ่งอาจนำไปประกอบการแก้ปัญหาความขัดแย้งของชาวไร่อ้อยได้ในอนาคต

(๗)

ผู้วิจัยจะต้องขอขอบคุณเป็นพิเศษคือ คุณพ่ออ่อน ลีสีทวน และคุณแม่ทอด ลีสีทวน ซึ่งได้ช่วยเหลือในด้านการเงินในการทำวิจัยมาโดยตลอด นอกจากนี้บุคคลทั้งสองยังคอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยจนกระทั่งผู้วิจัยสามารถเขียนวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จและบุคคลที่ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยในการจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จคือคุณฉกร สุระประวีร์ ซึ่งผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ด้วย

สุนทร ลีสีทวน

กันยายน 252๑

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	(ก)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(ข)
กิตติกรรมประกาศ	(ฉ)

บทที่

1 ความ เป็นมาและสภาพปัญหา	1
ลักษณะของอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาล	11
สมมุติฐาน ในการวิจัย	17
วัตถุประสงค์ในการวิจัย	17
ความสำคัญหรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	18
วิธีการและขอบเขตของการวิจัย	18
การเสนอรายงานการวิจัย	20
2 กรอบทฤษฎีในการวิเคราะห์	21
การแบ่ง สังกคและผลประโยชน์	22
กลุ่มผลประโยชน์และกลุ่มอิทธิพล	25
กลุ่มผลประโยชน์	26
กลุ่มอิทธิพล	29
ทฤษฎีการ เกิดกลุ่มของตะวันตก	32
แนวความคิดของโรยัส ฮอบส์	33
แนวความคิดของฌองฌาค รูสโซ	35
แนวความคิดของ เจมส์ เมทิสัน	36
แนวความคิดของอเล็กซ์ คีค เกอวีส	37
แนวความคิดของโร เบิร์ต ซอลส์เบอรี	40

สารบัญ

บทที่

หน้า

วิเคราะห์กระบวนการเกิดกลุ่มผลประโยชน์ที่สนใจของตะวันตก และของไทย.....	42
กรอบทางทฤษฎีของความสัมพันธ์เชิงระบบอุปถัมภ์.....	50
ก. เจือนใจระบบศักดินา ความเชื่อของคนไทย.....	51
ความสัมพันธ์ส่วนตัว ความใกล้ชิดและความไว้วางใจ.....	53
ความสำคัญของหัวหน้ากลุ่มหรือผู้นำกลุ่ม.....	55
ข. เจือนใจทางอำนาจและผลประโยชน์.....	58
อำนาจกับการจัดสรรผลประโยชน์.....	59
ค. เจือนใจทางสภาพแวดล้อมทางการเมือง.....	62
สถานการณ์กับการต่อสู้ของอำนาจ.....	62
ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐหรือข้าราชการกับประชาชน.....	66
สรุป.....	69
3 ระบบคุณค่า ความคิดและความเชื่อของสังคมไทย.....	70
ก. นัยสำคัญของความสัมพันธ์ส่วนตัว ความใกล้ชิดและความไว้วางใจ...	71
ข. นัยสำคัญของหัวหน้ากลุ่มหรือผู้นำกลุ่ม.....	82
ค. กลุ่มยังเติร์ก "มุ้งเล็กในมุ้งใหญ่".....	88
สรุป.....	102
4 อำนาจและผลประโยชน์.....	105
ก. ผลประโยชน์ของกลุ่มชาวไร่อ้อย (สหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ).....	105
ข. ผู้นำกลุ่มชาวไร่อ้อยกับการใช้อำนาจในการจัดสรรผลประโยชน์ ภายในกลุ่มชาวไร่อ้อย (สหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ).....	112
ค. การจัดสรรผลประโยชน์กับความสัมพันธ์ส่วนตัวและโครงสร้างอำนาจ กับความสัมพันธ์ส่วนตัว.....	121
ง. การจัดสรรผลประโยชน์กับการคงอยู่ของกลุ่มชาวไร่อ้อย (สหพันธ์ชาวไร่อ้อยฯ).....	126
สรุป.....	132

5 สถานการณ์ทางการเมือง 134

    ก. ความสัมพันธ์ระหว่างชาวไร่อ้อย โรงงานน้ำตาลและรัฐบาล 134

        ระบบแบ่งผลประโยชน์ 70:30 145

    ข. บทบาทของรัฐบาลในการจัดสรรผลประโยชน์ของชาวไร่อ้อย 152

    ค. สถานการณ์กับการต่อสู้ของอำนาจ 167

        1. ก่อนเริ่มต้นระบบการแบ่งปันผลประโยชน์ 70:30 168

        2. เริ่มต้นระบบแบ่งปันผลประโยชน์ 70:30 175

สรุป 203

6 การเปลี่ยนแปลงลักษณะของกลุ่มและการต่อสู้ของกลุ่มชาวไร่อ้อย 206

    ก. กลุ่มชาวไร่อ้อยภายใต้การบริหารงานตามพระราชบัญญัติอ้อยและ
        น้ำตาลทราย พ.ศ.2527 206

    ข. ความขัดแย้งของกลุ่มชาวไร่อ้อยภายใต้การบริหารงานตาม
        พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ.2527 216

        1. กรณีคัดค้านผู้แทนชาวไร่อ้อยแต่ละองค์กรในคณะกรรมการ
            อ้อยและน้ำตาลทราย 216

        2. กรณีการลอบสังหารนายประสาธน์ โอภาสเกรณกิจ 221

        3. กรณีการยุบสำนักงานกลางจัดจำหน่ายน้ำตาลทรายขาว 222

    ค. สภาท "มุ้งเล็กในมุ้งใหญ่" ในสหพันธ์ชาวไร่อ้อยแห่งประเทศไทย
        ภายใต้พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย 2527 225

สรุป 230

7 บทสรุปและข้อเสนอแนะ 232

บรรณานุกรม 241

ภาคผนวก 246

ประวัติผู้เขียน 250